

IŠEIVIŲ DRAUGAS.

Skiriamas svėtimoj šaly gyvenantiems lietuviams.

Adresas Redakcijos ir Administracijos: Rev. JOS. NORBUT, Mossend, Lanarkshire, Scotland.

No. 12.

30 GEGUŽIO, 1914m.

Vienas numeris, 2d.

NUO REDAKCIJOS.

Išėivių Draugas eis du kartu į mėnesį: kas 1ą ir 3ią kiekvieno mėnesio subatą. Prenumerata metams 4/, pusmečiui 2/. Ta pati kaina visur.

Laikas jau atnaujinti

Prenumeratą visiems tiems, kurie užsisakė „Išėivių Draugą“ pusei metų.

No. 13 „IŠEIVIŲ DRAUGO“
išeis 6 BIRŽELIO.

PAMALDOS

Bus 31 GEGUŽIO, UDDINGSTONE Pradžia lygiai ant 1-os val. po pietų. Išpažinties galės priėti nedėlioj išryto.

Tą pačią 31 Gegužio lietuviams pamaldos bus ir *Craigneuk'e*. Pradžia ant 4 po pietų. Lietuvis kunigas klausys išpažinties subatvakaryj nuo 6 v.

LIETUVIAI ŠKOTIJOJ.

I.—AYRSHIRE.

3.—Girvan, Ayr, Massblown (Annbank), Drongan.

Pačiame beveik pietų vakariniame Ayrshire krašte, pagal pat miestelio Dailly, randasi mažas kaimelis Kilgrammie Hill. Lietuvių čia gyvena 5 šeimynos ir 8 pavieniai vyrai, iš viso vyrų 13, moterų 5 ir keliolika vaikų. Visi vyrai dirba prie anglių kasyklų. Darbai, palyginamai, eina neblogai, nelaimės retos, uždarbis geras. Draugijų, žinoma, jokių nėra, laikraščiai irgi neskaityti. Užtai kaip ir kitur mažai kas atsako čia nuo „skunerio.“ Čionykščiai lietuviai turi daug vargo su išpyldymu savodvasiškių priedermių, bažnyčia terandasi Girvane, labai toli, tai retai kas į ją teneina, ypač blogam orui esant. Tame atžvilgy betgi Kilgrammie Hill lietuviai neblosesni už savo viengėčius, gyve-

nančius kitose Škotijos vietose: blogu oru, nuovargiu ir t.t. pasiteisinama nuo bažnyčios lankymo net tenai, kur bažnyčia randasi už keliolikos žingsnių! Apskritai kalbant Škotijoje „sunkiau“ nueiti į bažnyčią sausais keliais vieną anglišką mylią, neg Lietuvos nutemečkuoti per pusnynus-purvynus dvi lietuviški....

Už penkių angliškių mylių (apie 8 viorstus) į pietus nuo Kilgrammie Hill, ant pat marių kranto, labai gražioj vietoj, randasi miestas Girvan. Lietuviai čia nesilaiko, ateina tik iš Kilgrammie į mažutę airų bažnytelę. Parapija maža, kunigauja senas kanauninkas (neretenybė Anglijoj matyti senus kanau-ninkus vargingiausiose parapijose) lordas Douglas. Jis labai nandagus svėimtaučiams, gaila, kad negali suprastį lietuviškai. Lietuvis-kunigas čia atsilanko klausyti išpažinties į metus sykį ar du. 20 Kovo atvažiavo čia kun. Norbutas klausyti išpažinties. Klebonas pats nuvykęs buvo į Kilgrammie pranešti lietuviams apie kun. Norbuto atvažiavimą, o jį patį sutiko ant stoties su vežimu, ko visoj Anglijoj nerasi niekur. Pasirodė labai vaisingai, po visam vėl nulydėjo vežimelyj į stotį. Lietuvoj tas žinoma būtų dienotvarkoj, bet Anglijoj tai retenybė, verta paminėjimo. Pats sakėsi kvietęs išpažinties klausyti Italų kunigą, nors italijonų Girvane tebuvę du, iš jų vienas išpažinties nevaikštinėjęs. Žinoma reikėjo jam už kelią pamokėti. Lietuvių kunigui keičionę apmoka patis žmonės. Ačiu klebono paraginimui, beveik visi lietuviai atliko Velykinę.

Ayr — gan didelis apskričio miestas. Lietuvių čia gyvena 4 vyrai, 1 moteris ir 5, rodos, vaikai, iš viso 10 dušių. Vienas vyras gyvena su savo moterimi-lietuve, laiko vieną kvarterantą. Kitas ženotas su anglike, rodos, atsizadėjęs netik savo tautystės, bet ir tikiybos. Vienas vyras laikosi ant kvateros prie anglų. Lietuvis-kunigas čia neatvažiuoja niekad, kas nori priėti išpažinties—važiuoja į Annbanką ar Old Cumnocką, ar net

Glasgow'ą. Apie laikraščius čia nesigirdi, draugijų nė norėti negalima tarpe 5 žmonių. Visi vyrai dirba anglių kasyklose.

Už kokių 6 angliškių mylių nuo Ayr'o yra maža gelžkelio stotis Annbank. Pagal pat stoties randasi kaimelis. Mossblown, kur gyvena lietuvių 8 šeimynos ir 11 pavienių, iš viso 48 dušios, 19 vyrų, 10 moterų ir 19 vaikų.

Dirba visi anglių kasyklose. Draugijų neturi, laikraščių neskaity, gerti mėgsta, kaip ir kitur. Viena pora gyveno susimetusi blaukdama šliubo, tečiaus, rodos, jau įstojo moterysten. Yra žmonių beveik virtusių anglais, ypač vaikų tarpe. Bažnyčia randasi čia pat Annbank'e, išlauko išrodo gražiai, bet, kadangi ji tarnauja irgi už mokyklą, tai viduj nekaip persistato. Altorius taip įtaisytas, kad gali visad būti uždaromas didžiulėmis durimis; atskyrus altorių, bažnyčia paverčiama į mokyklą, Klebonija dailiai tarpe medžių užkavota, išrodo labai gražiai. Kunigauja toj mažutėj parapijoj kanauninkas—airas, žmogus labai mandagus, lietuviams prielankus. Atvažiavus kun. Norbutui, kanau-ninkas nuvedė jį į Mossblown'ą (pačiame Annbank'e lietuvių nėra) ir kartu aplankė visas stubas. Kadangi oras buvo gražus, tai daugumas buvo išsivaikšcioję, betgi, paraginus, beveik visi ant rytojaus priėjo Velykinės, nors tai buvo darbo diena ir reikėjo visiems išlikti iš darbo.

Tarpe Ayr'o ir Old Cumnocko, maž daug puskelyj (10 mylių nuo pirmo ir 8 nuo antro) yra kaimelis ir gelžkelio stotis DRONGAN. Čia gyvena 8 lietuvių šeimynos: 21 vyras, 7 moterys ir apie 23 vaikus, iš viso 51 dušia. Visi vyrai dirba anglių kasyklose, Draugijų neturi, laikraščių neskaity, nuo „skunerio“ daugumas nesipurto, o ir „ainikį“ (kortas) traukia. Priguli prie Annbanko parapijos, bet į bažnyčią jiems gan toli, tad labai nenoriai į ją eina. Annbank'e atliko Velykinę 2 vyrai ir 1 moteris, kiti važiavo į Old Cumnocką, o dalis ir taip apleido.

ANGLIJOS IŠEIVIŲ DAINA.

Sunkus laikai kožnoj vietoj
Gyvent žmogui ant šio svieto,
Bet čion gero nėr ko laukt,
Į Lietuvą reikia traukt.

Anglijoj jau man netinka:
Niekšu laiko darbininka,
Nors čia dirbi kiek gali,
Tankiai duonos neturi.

Darbas sunkus: akmens griuva
Po desėtkais žmonės žuva...

Ir tą darbą sunku gaut!
Į Lietuvą reikia traukt.

Bosai baras, rėkia, loja,
Darbininką prikamuoja...
Ar tai verta čionai but,
Po tamsias kasyklas žut?

Darbininks čia vargą kenčia,
Darbo nėra, tankiai švenčia...
Užpuls badas! Nėr ko laukt!
Į Lietuvą reikia traukt!

Nieks lietuviu neguoduoja,
Visi angliškai šviebluoja:
Graudu daros kaip žiuri,
Kolbos rodos neturi!

Čia mus spaudžia, kas tik gali...
Te ją šimtas tokią šalį!
Ko čia gero galim laukt?
Į Lietuvą velik traukt!

Liksit sveiki, draugai, gentis!
Jau aš bėgti pasišventęs,
Į Lietuvą vis žiurių
Vieną mislę teturiu:

Nors kelyj ant marių žusiu,
Bet jau Anglijoj nebusiu
Man mielesnė ta vieta,
Kur gimiau aš ant svieto!

28 Gegužio buvo posėdis County Council of Lanark. Kalbėta apie pageidaujimus pagerinimus kompanijų stubų, apgyventų darbininkais. Ypač gi kalbėta apie Bellshille's apskritį, kur stubos tankiai teturi po 1 ruimą ir kuknę, kur namai—senoviškos mados, statyti prieš 70 metų, kur nėra net kamarelių del anglių laikimo. Tuotarpu mokėstis už stubas gan augstas, nemažiau £10 įmetus už dviejų kamaračių gyvenimą. Muir Parke truksta ir tokių stubų, gyvena visur susikimšę, jei, sulyg įstatų, neduotų taip angštai gyventi, daugelis liktusi be stubų visai. Tikrai View Parke nelabai platus gyvenimais, bet vargiai besirastų prastesnių stubų, kaip kad esančios negalios...

MARGUMYNAI.

Viewpark'o Skaityklos Narys savo korespondencijoje į "Lietuvą" (No. 19) rašo, kad laikraštis dykai nakvynės nesuteikiąs, o įalaus bačkutė ar degtinės butelis kartais gali suteikti... Aiškiai, kad tas Narys nekenčia gėrimo, nė nebuvo pats ant panašių „nakvynių.“ Išsiklausinėję mes dažinojom, kad alkoholio garbintojams tos nakvynės „už dyką“ niekad neapsieina pigiai: už kožną nakvynę šaltojoj reikia užsimokėti kelius kartus brangiau, neg geriausiam, brangiausiam hotelyj. Už 5/- žmogus gauni gerą kambarį nakvynėi kad ir 1-os rūšies hotelyj, tuotarpū girtuokliai už belaugėję pravestą naktį ant plikų medinių grindų užsimoka kartais virš 30/- Šia tau ir korespondento teisybė!

Milwaukee'j (Amerikoje) nekuri „Keleivio“ korespondentą V. G. užpuolė šunės užvijo į bažnyčią, kurioj, kaip pats laikraštij pasigiria, jis nebuvo buvęs kelius metus. Bažnyčioj nustebeš V. G. išgirdo kunigo pamokslą apie kaž-koki Jurgį ir nugaišusias karves. Sako tas įstabus Jurgis (tur but vienas iš tų, ką prieš savo vardo valkiojimus laikraščiuose protestus rašynėjo.— Cen.) esąs gyvulių globėju. Gan įstabu, delko jis nelaimėj nepri-glaudė ir V. G., kuriam but nereikė-ję prieglaudos jieškoti bažnyčioj... Tada V. G. butų galėjęs dar bent kelius metus neiti į bažnyčią... O kai po *keiolikos* nebuvimo metų butų nuėjęs, tai pamokslas jam butų dar įstabesniu pasirodęs: gal jam iš sakyklos pasigirdė butų paties „Džian-Bambos spyčiai“!

Viskas del netikusios Jurgio „apiekos“: apleido V. G. kudliais pirm laiko!..

Amerika-davatkų šalis. Tenai ištisi laikraščiai „davatkėja.“ Nekalbant apie „sudavatkėjimą „Lietuvos,“ patsai „Keleivis“ sudavatkėjo. Štai N. 19 labai dievobaimingai aprašyta „primicija“ *Chicagos* „Šv. Petro Apš“ bažnyčioj... dalyvaujant *New Yorko* arcivyskupui! Susigraudinęs korespondentas lenkia galvą savo ir „Keleivio“ prieš naują „kunigą“ gal net išpažinties taisosi eiti. Tas pats naujasis kunigas per „Keleiv“ siunčia padėkavones... Nagi, ar nedavatkiskas laikraštis, bičiuolaujās su pačiais „kunigais.“ Rods čia kalba, tikriausiai, ne apie katalikų, bet nezalėžninkų „Šv. Piatro“ bažnyčią (iš laikraščio galima spręsti kad tai katalikų, bet einantieji į bažnyčias tik kartą į kelius metus pigiai gali apsirikti), kur kitkart „kunigavo“ *Urbonas*, tečiaus kad ir tokio „kunigo“ artumas išrodo „davatkiskū.“ Kitas to laikraščio korespondentas nulydėjo kunigą net į pirtį, o rasit ten ir rankšluostį laikė... *Davatkėja* Amerikos laikraštija!

Censor.

Albanijoje kilo nauji sumišimai. Dabar prieš neseniai ten nuvykusį naująjį karalių kilo maištas. Albanai nenori Veed'o už karalių, ypač magometonai. Beto ir Epyro graikai nesiliauja užpuldinėje. Gal but prieš prie to, kad Veedas gaus bėgti iš Albanijos.

SMULKIOS ZINIOS.

Neseniai Glasgow'e, North British Hotel'yj, maišyta komisija iš angliakasių atstovų ir kasyklų savininkų, taip vadinamoji Scottish Coal Trade Conciliation Board, laikė posėdį. Svarstymui buvo paduotas kasyklų savininkų pasiūlymas numazinti angliakasiams užmokesnį maž daug ant 1/- kasdien, arba sulyg saiko (normos) 1888 m. ant čverties (25%).

Pradžioj tų metų vidutiniškas uždarbis angliakasio siekė 7/6 per dieną, (apie 3r. 50k). Kilus nesusi-pratimui tarpe darbadavių ir darbininkų, abidvi pusi pasiprašė į teisėjus p. Balfour, kurs nusprendė, kad mažiausias angliakasio uždarbis turi nebut žemesnis už 7/3 į dieną. Savininkai kasyklų norėjo ir tada numušti dienos uždarbį ant viso šilingo, išsikalbandami tuo, kad iš vienos pusės nupuolė anglių kaina, iš kitos anglių gaminimas pabrango. Balfour sutiko, kad anglių kainai nukritus ir angliakasių uždarbis gali buti pamažintas ant 3 penų (apie 12 kap) į dieną.

Dabar atsikartojo panaši istorija, darbadaviai randa, kad pabrangus anglių iškasimui, nupuolus-gi jų kainai—darbininkų uždarbis turėtų sumažėti ant viso šilingo į dieną. Darbininkai - gi, nusileizdami kas link trijų penų delei anglių atpigimo, nenori pripažinti uždarbio numušimo delei anglių gamavimo pabrangimo. Prieš sueisiant į kruvą abidvi pusi laikė posėdžius atskirai. Iš darbininkų posėdžio galėjo suprasti, kad angliakasiai nenusileis pigiau, kaip iki 7 šilingų į dieną, kad Scottish Miners' Federation visomis pajiegomis pasipriešins numušimui mažiausio uždarbio į dieną žemiau 7 šilingų. Darbininkų pirmininkas p. Smillie taip irgi išsireiškė. Bet angliakasyklų savininkai užsispyrė numušti visą šilingą į dieną, užtai bendros abiejų pusių tarybos nuėjo ant nieko. Nutarta dar kartą bendrai susirinkti 1 Birželio. Komisijos įstatai reikalaujabent dviejų posėdžių pirm, negu kreipties prie „trečiųjų teismo.“ Jei ir tada nesutiktų šalys, tai reikėtų prašyti nusprendimo iš tam tyčia parinkto pašalinio teisėjo. Pastaraisiais laikais ir darbai kasyklose sumažėjo, iš visų pusių išrodo sulyg dainos žodžių:

—Jau čion gero nér ko laukt,
Į Lietuvą reikia traukt!—

New York. — Vienos bažnyčios italai parapijonis sumanė nulieti milžinišką žvakę ir pasiusti Vatikanan, Romon. Bus tai J. P. Morganui paminklas. Žvakė nuliedinta New Yorke. Sveria 400 svarų ir yra 17 pėdų augšta. Uždušinės dienoj ta žvakė bus uždegama ir degs per 12 valandų. Nei koku kitu laiku nebus ji užžiebama. Jos pakaksią 3.285 metams. „K.“

Apdegė Krakų miestelis.

Anglija nemažai kenčia nuo savo moterų, norinčių įgauti politiską su vyrais lygybę ir balsavimo teises. Pastaraisiais laikais suffragetės ypač subruzdo daryti sumišimus. Anglijos karalių teatre aplojojo, išvadino caru, vos policija padukusias moterėles galėjo iškrapštyti laukan. Edinburgh'e perkirto didį karaliaus portretą, kad nors taip igėlus Anglijos valdovui. Dundee ir kitose vietose mėgino išsprogdinti protestonų didžiausias kirkes, Glasgow'e pasikėsino išardyti vandens traukinius, požemines triubas toj vietoj, kur eina miestui reikalingas vanduo. Jei but pasisekė—Glasgowas butų pasijutęs kritiskame padėjime, netekęs didesnėj savo dalyj vandens. Antgalo pradėjo karą ir su žmonėmis, gyvenusiais prieš tukstančius metų. Britanijos muzėjū randasi daug užbalzamuotų mumijų, arba lavonų žmonių, gyvenusių prieš tukstančius metų. Suffragetės užpuolė daužyti vieną panašią mumiją, laimėj savo laiku tapo už kalnieriaus sugriebtos. Sulyg anglių laikraščių juokų—tas lavonas pigiai apsirovavo su suffragetėmis, užteko jam vien „baimės,“ nes, kad ir sudaužė šimtų rublių vertus stiklinius dangčius, pačios mumijos nespėjo pasiekti. Dabar moteris nutarta neleisti į muzėjus, parodas ir t.t. be tam tikro bileto. Užtai visi Anglijoj ipykė ant suffragetėjų. tankiai tik policija apgina jų kailį nuo garbarnės. Parlamentas žymia balsų dauguma atmetė sumanymą suteikti moterims lygias teises politikoj.

P. Hamel ant orlaivio lėkė per La-Manch'o sąsiaurą iš Anglijos į Prancuziją ir nežinia kur dingo. Kelinta diena apie jį nėra žinių. Tikriausiai jis žuvo vandenyse La Manch'o. Kelioliktą kartą lėkė, kol nelaimė patiko.

Pradedant nuo 29 Gegužio Škotijoj karčemos bus uždarytos iki 10 val. ryto. Dar butų geriau, kad jų visai neatidarinėtų.

Vilniuj gimnazijose nebuta lietuvių kalbos valdiško mokytojo. Tam tyčia susitvėręs komitetas iš surinktų aukų užlaikė jį savo kaštu. Mokytojavo p. Kairiukštis. Bet dabar aukų pritruko, mokytojui neišmokėta apie 570 rub., kasoj piningų nėra, tai Vilniaus gimnazijose gal pasiliaus lietuvių kalbos išguldinėjimas.

17 Gegužio Peterburgo šv. Ketrinos bažnyčioj naujai paskirtas Žemaičių Vyskupas priėmė vyskupiškus šventimus. Iškilnėj dalyvavo daug dvasiškių ir svietiškių, gražiai pasirodė augštesniųjų mokyklų auklėtiniai, studentai-ateitininkai. Apėmimas Žemaičių sosto bus 31 Gegužio.

„Saulės“ draugijai antgalo pavyko gauti leidimą iš valdžios atpirkti miesto plečių, kur pastatyti namai. Dabar „Saulės“ namai stovi jau ant nuosavios žemės.

Arti Nova Scotia (Canada) sudužo laivas „Halifax 19.“ Žuvo 25 žmonės.

Marjampolyj (suv. rėd) nusibankrutijo bankas Šatenšteino, kur buvo nemažai sudėta ir lietuvių piningu. Truksta apie 500,000 rublių.

Meksikoje nutilus karui tarpo Huertos ir Amerikos Suv. Valstijų, tebsitėsia tarpe pirmojo ir gen. Carranza ir Villa. Laikraščiai jau nekartą skelbė, kad Huerta bėgsias, atsižadėsias prezidentystės, bet kol kas Huerta nebėga, nė prezidento vietos užleisti nenori.

Kinuose šaika rubauninkų, vadinamųjų „Baltaisiais vilkais“, kariumenės tapo apsiausta, gal turės pranykti; bet patis valdiškėji kareiviai elgiasi nemandagiai už rubauninkus. Iš Cicikaro (Kinuose) gauta žinia, kad valdžios kareiviai mėgino apiplėšti banką, o daug gudų kriautvių ir apiplėšė.

KA RASO LAIKRAŠCIAI.

„Vilties“ No. 90 p. [Kandidatas atnaujina labai mums svarbų klausimą, t.y. apie reikalą steigti išeiviams globuoti draugija.

—„Nelaimingas tas išeivių darbininkų klausimas. Kiek jau apie jį buvo rašyta bei kalbėta, kiek įvairių sumanymų paduota, o jįsai nė iš vietos, nė krust gerojon pusėn. ...Lietuvos suns bei dukteris, palikė ukio darbus, dumia tolimon Amerikon ar miestan: buti gyva mašina fabrikuose, ar žydams bernautų. Visokie laikraščių išrodinėjimai, tai jiems bergždi gązdinimai.“

—Kasgi daryti?—klausia toliau p. Kandidatas, — Ar vien sudėjus rankas dejuoti?

Atsakymas trumpas ir jį p. Kandidatas paduoda:—„...butinai reikia steigti išeiviams draugija.“

Sulyg p. Kandidato nuomones tas darbas labiausiai pritiktų kokiai nors vienai ar visoms kartu iš esančių Lietuvoj apšvietos draugijų, „Saulėi“, „Žiburii“ ar „Rytui.“—Žinoma, kad mums vis-vien, kas dalyko nešimtų, bil jį gerai atliktų. Galutinai gal but ir nebutų labai sunku darbo organizaciją praveisti gyveniman, kadangi patis išeiviai čia neatsakytų savo pagelbos. Nekalbant apie Amerikos lietuvius, jų istaigas, jų draugijas ir laikraščius, kurie beabėjo suteiktų savo pagelbą, neatsiliktu su parama ir Didžiosios Britanijos išeiviai. Pačių-gi išeivių pagelba jau daugiau neg per pusę palengvintų manomos draugijos darbą.

Central Nev.s paduoda, kiek vokiečių yra gyvenančių svetimoj šalyj. Suv. Val. Amerikos jų gyvena 2,667,000, Rusijoj 1,800,000, Prancuzijoj 500,000, Britanijoj 100,000, išviso ne savo krašte virš 6,000,000.

Is seno darbininko atminimu.

Pradžia.—Jonas Puspadis, papasakojęs apie savo jaunystę ir kaip jis pažino savo žmoną, Marytę, aprašęs jos tėvus ir savo draugą Kęną, savo nusprendimą važiuoti į Ameriką, savo atsilankymą į Marytės darželį, tęsia toliau.

XII.—PRASIKALTIMAS.

Mano tėvukas turėjo labai išmintingą šunį: budavo tas bereikalo nė vamt! Eik, jok ar važiuok, bil tik pro šalį,—jis tau nesakys nieko, vis vieną, kas tu nebutum: ponas, žydas, ubagas, ar šiaip jau latras! Sukiūkėkis apie jį kiek nori, tik nelipk jam ant vodegos,—jis tavęs nejudins, nepaklaus, ko tau reikia! O jei nemanai į svetimą stubą lįsti,—tai jis nė akių nepramerks, nė nesužiovaus! Net tada, kada tavo noras įžengti į svetimą priėangi pasidaro jau neabėjotinu, kad jau ranka ant kliamkos uždėta, jis ir tada nesikarščios bereikalo: nepuldinės kaip padukėz, negraibysis tau apie kenkles kaip koks pushernis, nė nesikolios visa gerkle iki užkymšiant kaip kad padarytų kiti, paprastieji margiai, rudkiai, cimbalai ir jiems panašūs sutvėrimai! Ne, jis rimtai pramerks vieną akį, rimtai kilstelės savo galvą, nesiskubins kaip cigonas su potėriais, nė netės kaip ubagas „amžiną atilį“—o tik rimtu storu basu vamtelės vieną vienintelį sykį „ham“! Jei gaspadinė truputi pamigo ir nespėjo dar išprašyt laukan sąslavų, tesiskubina tad griebtis už šluotos ir naujo sijono: tas trumputelis „ham“ beabėjo pranašauja artimus svečius, vis vieną, kaip kad pasiputės liokajus iš tarpdurio iškilmingai šuktelėtų: „Ponas kapitonas Šioks ir Toks!“ Tėvukas budavo mums sako: „Musų Kundelis-gudrus šuo, niekų nekalba: žodį tarė-kaip kad būtų rublį davęs, negreita sulauksi kito!“

Jei tyla-geresnė už bylą, tai turiu pripažinti tėvuko Kundelį išmintingesniu už save: aš kartais ir niekus paplepėdavau, o žodis man visad atsieidavo pigiau už rublį. Ypač pigiai veržėsi kalba šį kartą, sėdint greta Marytės, žiurint į jos nuleistas mėlynas akutes, kurios man visad rodėsi pora nutrauktų nuo dangaus skliauto žvaigždelių. Tiesa, jog kalba mano nebuvo nė per daug aiški, nė per daug nuosekli, ji buvo tik ilga. Mat aš žmogelis prastas, labiau įpratęs nuosekliai vagą varyti, lygiai lysviuoti, o ne tvarkiai kalbėti. Musų ant kunigelis gan rodosi žmogus mokytas, bet, kai užsiima ilgą pamokslą sakyti, ir jis visgi neiškenčia nesugrįžęs prie to paties, nuo ko pradėjo....

Vieną žodį tai aš vartojuo tančiau, neg žydas „rubel-kopeikį“ tas žodis buvo man taip meilus ir artimas, taip man malonus ir gražus, jis man tarsi dangiška muzika skambėjo! Visame pasaulyj man rodėsi nerastum puikesnio vardo už vardą Marytės!

Marytė, kalbėjau aš be paliovos, Maryte, tu užmirši mane man išvažiavus! Ateis koks turtingas ukininkaitis, ar koks plikba-

joris, ištekėsi už jo ir pamirši mane. Givensi sau savo šeimynoje ir niekas o niekas tau neprimins apie vargstantį už šimtų mylių svieto perėjuną... Aš džiaugsiuos jusų laime, tik gal ir pavydėsiu labai!... Kai dažinosiu emant šliubą, nežinau, kur tą dieną dingsiu!... Ne, atsakė, aš niekuomet netekėsiu.—Maryte, tai tu?... tai tu lįrgi mane?... Marytė miela, kur tu dingsi, kai tėvai mirs?... Aš nenoriu tavo vargo... Maryte, mano tau patarimas, tekėk, jei geras pasitaikins. Aš tavo laime laimingas busiu... Maryte, aš... aš gal pavydėsiu jam baisiai, ale aš nenoriu tavęs matyti nelaimingos!... Jei geras bus-tekėk... o aš... aš ir taip sau baigsiu. „Gal ir tekėsiu“, atsakė. Marytė nebuvo nė per daug nuosekli, nė kalbi: juo daugiau aš kalbėjau, tuo ji mažiau, tik nuleidus akis retkarčiais trumpai atsakinėjo. O aš kartu ir džiaugiaus iš jos pasižadėjimo neužmiršti, neištekėti, ir liudau jai greitai sutikus su mano roda, pats savęs negalėjau suprasti.

Mano kalba negalėjo palinksminti Marytės: per jautri ji tam buvo. Man jos pagailo labai, ypač kada pamaciau jos akyse blizgančią ašarelę. Norėdamas ją pralinksminti, pertraukiau kalbą ir prasijuoķęs tariau: „Maryte, tu su usais!“ Žinoma, jog tai buvo vien prasimanymas, tečiaus persitikrinimui Marytė perbraukė sau ranka per lupas ir išputus žandą nekaltai užklausė: „Kur?“ Kipšas nesnausdamas kumštelėjo mane pratęsti netikusį juoką toliau... Taikindamas sugriebti nesantį usą viena ranka apsupau jai kaklą... Bet čia užmiršęs viską ant svieto, nė nepasijutęs ką daręs, žaibo greitumu prisiglaudžiau prie jos veido ir pakštelėjau jai į žandą.

Šiandieną dar, prisimindamas sau taip negražų savo pasielgimą, piktas esu ant savęs. Taip bjauriai išnaudoti vargšės mergelės užsitikėjimą, ne, taip daryti doram žmogui neišpuola!...

Akies mirksnyj aš atsipeikėjau ir susigėdęs savo pasielgimo puoliausiatsiprašinėti Marytės! „Maryte, dovanok, aš... aš užsimiršau... nesuivaldžiau... aš nenorėjau tavęs įžeisti... aš niekad daugiau... Maryte, pasakyk man, kad nepyksti?...“

Ji išpradžią stovėjo labiau dar sumišusi, neg aš pats, didžiai išsigandusi ir, tur but, nežinodama ar verkti, ar pykti, ar ką sakyti... Ji tik paraudo, išbalo ir vel paraudo... Antgalo drebančiu balsu tarė: „Taip tai aš nenoriu!“ Kartu ištraukė savo ranką, kurią aš beperstojojimo ėmęs buvau bučiuoti.

Pergerą turėjo širdį Marytė, idant galėtų ilgiaus pykti, man atsiprašinėjant greitai nusileido. „Ne-

pykstu ant tamstos (ji mane visad taip va lindavo), tarė, ale...—Maryte, be jokių „ale“, meldžiau aš, pasakyk, parodyk kad nepyksti... Prasijuoķ taip, kaip seniau, duok man ranką....

Neduodi?... Maryte, tai tu vis tebe-pyksti, tai tu manęs...nenori, tai aš... verksiu... keiksiu tą dieną, kurioj pažinau tave...eisiu sau... keliausiu į pasaulį ir niekad jau, niekad negrįžsiu...niekad jau tau nesi-priklysiu...Tai jau niekad neateiti?“ — Ateiti, atsakė, tai ateik, bet rankos neduosiu... Kam tamstai mano ranka?“—„Maryte, tai tu man nenori atleisti, tai aš eisiu sau, kur akys ves, tai aš...ant visados!“ Tą taręs kaip buvau be kepurės taip ir išbėgau iš darželio, buvau jau belipšas skubiai per tvorą...Nežinau, ką Marytė jautė, bet man pasaulis pasidarė nemielas. Noriai tada bučiau su juo atsisveikinęs, rodos saulutė man užgeso ant visados ir tamsi naktis apsiautė...

Susigriebęs savę besant be kepurės, grįžau į darželį palengva, galvą žemai nuleidęs, tarsi žemę pardavęs. Nesitikėjau jau Marytės rasti, betgi ji vis dar tebstovėjo ant vietos giliai užsimasčiusi....

Apie ką ji mąstė? Kas žino? Šiandieną neapsiimčiau to pasakyti! Nelengva moteries širdį atspėti! Tik veidas jos buvo rimtas kaip niekad, tarsi penkiolikos metų mergelė staiga kelius metus peršoko..

Aš jos dabar negalėjau suprasti. Čia man rodėsi, kad ji atjaučia, del manęs ir ašaras lieja, ir netekėti žada, ir visad atminti, čia vėl nenori atleisti man prasikaltimo. Čia taip užsitikėjus, čia vėl nenori duoti rankos... Aš tylėdamas pasiėmiau kepurę, jau buvau ketinąs eiti sau, tik staiga atsukau prie jos ir liudniai pratariau: „Maryte, totave Dievas laimina, aš jau tavęs nematysiu... aš jau negrįžsiu... aš tik taip tave atminsiu... aš... Maryte, ar neduosi rankos?... Neprasijuoķsi?...“ To jau gera Marytės širdis neištvėrė. Be žodžių padavė man ranką, o nekaltas nusišypojojimas pro ašaras apšvietė jos veidą... Pažvelgęs jai į akis aš neturėjau jau abėjonės, kad ji užmiršo savo skriaudą, pilnai man ją dovanoję.

Bijodamas pakliuti į naują kokią bėdą, aš negaišavau ilgiau: dar valandelę palaikiau jos ranką prie savo degančios kaktos ir greitai atsisveikinęs, nė nematęs jos tėvų, pasiskubinau namuon. Keliu eidamas bariau save paskučiausiais žodžiais už negražų savo pasielgimą, kurs bemaž neišardė ant visados mano laimės.

Pastaraisiais laikais anglų Parlamentas priėmė sumanymą atskirti Wales'o bažnyčią nuo šalies globos, o Ireland'ijai suteikti savyvaldą. Tokiu budu Parlamentas jau tretį kartą pripažino savyvaldos reikalą, dabar jau tas paliko įstatu, arba kitaip tarius, jau galutinai pripažinta airams savyvalda. Kol susitvarkys, kol surinks atskyrą Parlamentą, turės dar pereiti nemažai laiko, bet laikas bėga greitai. Tik vis dar nežinia, kaip bus su priešinga valdžiai Ireland'o dalimi, taip vadinama Ulster'o provincija. Ta autonomijos nenori.

KORESPONDENCIJOS.

Bathgate (Linlithgowshire).—No. 11 „Iš Dr.“ turėjo tiesią pri-skaityti apsigovusį A.A. prie luo katalikystės atpuolusį jau nors delto, kad minėtas žmogus jokių katalikams priverstinų priedermių nepylde, bereikalo tad ir kažkoks Neviežninkas purtosi nuo taip „susipratušio darbininko.“ Valia Neviežninkui netikėti, kad žmogus tapo Dievo sutvertas, tam jis irgi „susipratęs“, betgi valia ir mums netikėti, kad žmogus kur būtų, lyg grybas, išdygęs iš akmens, žolės, vabalo, bezdžiones. Dar niekas nematė, kad bezdžionė pataptų kad ir „susipratušiu socialistu“, ne tik jau žmogumi. Užtai atsitinka išvirkščiai: „susipratę“ per savo didelį „susipratimą ir mokslą“ kartais pavirsta į bezdžiones ir dumia kur į „Afrikos miškus“, kaip padarė kad ir A.A. Kas link mano paduoto vardo, jis rodos geriausiai „susipratušiams“ tinka: ar jie paeina iš bezdžionių, ar bezdžionės paeina iš jų, vis vien vardas „bez-džion-ainis“ pritiks. Tą žodį galima suprasti ir kaipo „bezdžionių ainis“, ir kaipo „į bezdžiones einas.“

Abstinentas.

Bellshill (Lanarkshire).—23 Gegužio tulas Lowter, Hattonrigg Road, anglas, peiliu subadė savo žmoną, su kuria iš seno gyveno nesutikime. Vargiai nabagė bepagys. 27 Gegužio Mossendyj kilo gaisras, išdeginęs kelias kriautes.

Burnbank (Lanarkshire).—22 Gegužio buvo „Blaiybės Dr.“ vakarelis. Atvaidinta „Ant bedugnės krašto. Vakarelis nusisekė gerai: ir atlošta gerai, ir tvarka buvo gera, kadangi neišleista girtieji. Pastarieji visi sulindo į kitą vakarelį Burnbank'o jaunuomenės (? Red.) daromą, kad užkirtus blavininkams kelią. Laikas būtų musų jaunuomenei pradėti šalinties nuo rudžio ir baltakės. Žilvitis.

Tikrai laikas būtų tai „jaunuomenei“ susiprasti. Kitur jaunimas žengia priešakyj blaiybės judėjima, o Burnbank'e užpakalyj,—Red.

Craigneuk — 21 Gegužio vienoj lietuvių šeimyno atsitiko nelaimė: iš nakties rasta uždusęs 4 mėn. negyvas vaikas. Nežinia, kaip tenai atsitiko jam uždusti, rasta kniupsčias. Tėvai netekę vaiko dar, kaip girdėt, bus patraukti atsakomyben.

Kitas lietuvis 40 m. amžiaus panorėjo išmokti važinėti dviračiu, bet nuo pirmo karto virsdamas smarkiai susižeidė, gavo keliolika dienų ir iš darbo išlikti.

Lietuvis.

Glengarnock (Ayrshire).—22 Gegužio atsilankė čia kun. J. Norbutas klausyti Velykinės. Dasi-girdęs, kad žmonės atsikalbinėja

nuo išpažinties daugiausiai nežinojimu-pats aplankė visas lietuvių lenkų stubas. Tečiau kad ir beveik visi pasižadėjo vakare ateiti išpažinties, teatėjo 23-25, iš tų apie pusę lenkai. Dalis lietuvių sakėsi priešę prie anglų kunigo (kaip Lietuvoj eina nebyliai), bet nemažai ir visai apsileido.

Gėda mums būtų taip apsileisti.
Savasis.

Newtongrange (Midlothian). — 24 Gegužio atsilankė su Velykine kun. Norbutas. Tečiau nors išbuvo čia nuo subatos vakaro iki panedėlio, išpažinties tepriėjo apie 80 žmonių. Subatvakary buta nemažai girtų, kitas neišsipagiriojo iki panedėlio. Nedėlioj po pietų padaryta susirinkimas p. K. Jaugos stuboj. Prisirinko pilnas kambarys.

Kun. Norbutas paskaitė šį tą iš „Išėivių Draugo“, paragino žmones laikytis prie Parapijinės dr., blaiviau gyventi, skaityti laikraščius ir t.t. Padainuota labai patikusi daina „Girtuoklio vargai“ (Iš. Dr. N. 11), „Pelėda“, „Šaltyšius“ ir t.t. Musų kampilis bene labiau užmirštas ir atsilikęs. Kada ir mės stosim i švietimos ir blaivinimosi darbą?

Bonny Mary of Argyle.

Manchester. — „Išėivių Draugo“ No. 11 tilpo labai man patikusi korespondencija iš Londono apie buvusį tenai blaivininkų susirinkimą, ant kurio pirmininko užklausta tapo, ką gero duodas mums alkoholis. Londono klubo nariai bijosi, prašalinus svaigalus, netekti savo įstaigos, bet, man rodos, tai tuščia baimė. Pas musų, Manchesterio Šv. Kazimiero klube, irgi buta panašios baimės, bet dabar ji, rodos, jau pranyko: klubas ne žlugo, o laikosi tvirtai.

Per Velykas klebonas griežtai uždraudė toliau laikyti klube svaigalus ir alkoholio šalininkai turėjo nusileisti (Manchester'io klubas laikėsi bažnytinė salėje, tai ir klebonas turėjo tiesą tenai svaigalų laikymą uždrausti. Londono lietuviai samdosi salę iš privatinų rankų). Negalėdami pertikrinti klebono, kad svaigalai klube reikalingi, daugumas senų narių atsimitė. Vos teliko ištikimais 6 nariai, o kiti 40 žmonių rado sau naują vietą, pasisamdė salę kitur ir savo klubui davė vardą „Lietuvių Krikščionių Pašalpos Klubas.“ Svaigalų laikymas nesuteiks daug garbės krikščionybei!

Atsitraukdami anieji 40 narių išsinešė su savimi visą klubo turtą, knygas ir piningus. Bet jau kitą nedėdienį susirinko i seną klubą šiaip jau parapijonai ir likusieji klubo nariai pasitarti, kaip palaikius klubą nuo žlugimo. Sumestais piningais apmokėta už salę 10/- nuomos, nupirkta žaislai ir t.t. Dar kasoj keli šilingai atliko. Narių skaitlius per 2 savaitis užaugo iš 6 iki 43 (23 lietuviai ir 20 lenkų ir rusinių) žmonių. Dabar mės jau nesibijome žlugimo. Londono lietuviai irgi gal išpradžių turėtų daug vaidų, nesusipratimų ir baimės uždraudus klube pardavinėjimą degtinės, alaus ir kitokių svaigalų, bet užtai paskiaus turėtų blaivia įstaiga.

Kiekviena operacija yra skaudi, bet po operacijos žmogus vilties gali palikti sveikesniu..

Senoj šv. Kazimiero Klubo Narys

Musų nuomone kiekviena įstaiga turi labiausiai atsižūrėti i savo pirminį buvio tikslą, o mažiau i antraeilus. Klubų svarbiausiu tikslu ne turėtų būti pašalpų nariams davimas: tas labiau priguli prie veikimo pašalpinų draugijų, kokių Londone yra net dvi, kokią galėtų įsisteigti ir Manchesteryj, kokią jau du metu turi Skotijos lietuviai. Beto Londone, rodos, yra ir labdaringa draugijėlė, kuri irgi gyvuoja tam, kad šelpus suvargusius žmones. Klubo svarbiausias siekis turėtų būti platinimas apšvietos, tikiybinio ir tautiško susipratimo, gi labiausiai suteikimas nariams galės linksmi ir dorai liuosą laiką praleisti, kad juos atitraukus nuo lankymo karčemų, girtavino ir t.t., o vietoj nepadorių pasilinksminimų kad jiems suteikus dorus, prakilnius. Tas gi tikslas negali sugyventi su svaigalų laikimu, kadangi tai būtų vis-vien, kaip viliojimas žmonių iš vienos karčemos i kitą, tik suteikiant alkoholio bičiuliams ypatingą patogumą, pardavinėjant gėralus ir nedėliomis, kada kitos karčemos uždarytos.—Red.

Stevenston (Ayrshire).—21 ir 23 Gegužio buvo čia atsilankęs kun. Norbutas klausyti Velykinės. Nors tai buvo pirmieji ir paskutinieji atsilankymai velykiniame laike, beveik pusė žmonių apsileido ir nepriėjo. Kiti rugojo, kam kunigas neatvažiavęs nedėlioj.

Lietuvis.

—Kunigas turėdamas aplankyti bent 20 vietų, neskaitant Mossend'o, Glasgow'o ir Burnbank'o, negalėjo visur ištėkti nedėlių, kurių teturėjo 4 velykiniame laike

Kun J. Norbutas.

Stoneyburn (Linlithgowshire).—Pas musų didžiai prasiplatinio kortavimas. Kai kurie lošia patol, kol nepralošia viso savaitės uždarbio. Ypač atsižymi t. v. „susipratę darbininkai,“ turį daugiau liuso laiko. Mat katalikai nedėlioj praverčia i bažnyčią eiti ant šv. Mišų, o „susipratusių“ to nereikia; jie gali ir prie kortų kaladės sėdėti. Pora tokių „susipratėlių“ neseniai taip išikarščiavo betyrinėdamu „einiki“ (kortavimo) mokslą, kad net gavo policija išimaisyti. Vos beperskyrė kovotojus už... „einiki.“ Už perskyrimą gavo jie primokėti policijai po 10/6 kiekvionas. Angliakasis.

Sydney Mines, N. S. Canada. — Šitame miestelyje lietuviai pradėjo apsigyventi koki 8 metai atgal. Šiandien lietuvių skaitlius viršina 200 dušių. Veik visi vyrai dirba anglų kasyklose. Vidutiniškas uždarbis tarpe \$10-15 per savaitę. Yra nemažai tokių, kurie uždirba daug daugiau virš minėto uždarbio. Žiemos laike ne kurios kasyklos nevisas dienas dirba. Šimet darbai ėjo neblogai. Pragyvenimas čion truputį brangesnis negu Skotijoje. Dauguma lietuvių turi nusipirkę po sklypelį

lauko ir turi savo namelius pasibudavoje. Tokių yra net 19. Jie labai didžiuojasi ir vadina save „farmeriais“—laiko katras karvutę, kiaulę, vištą, anti, katę arba šuni. Čion musų „dėdienės“ truputį daugiau turi darbo, negu Skotijos. Gamta čion graži. Netoli Atlantiko jurės yr ežeras, o iš kitos pusės miškai-brusgynai. Žiemos laike daleista kiekvienam medžioti, bet iš medžioklės naudos mažai—„strielčių“ per daug. Pavasaryje žuvių ežere eibės. Vasarą vuogų ir grybų netruksta. Lietuviai apšvietoj čion stovi labai žemai—knygų ir laikraščių neskaito. Draugijos yra dvi: „Šv. Kazimiero pašalpinė“ su 28 nariais, ir „Nepri gulminga“ su 18 nariais. Abi apart išmokėjimo pašalpos nieko neveikia. Tikiyboj žmonės nupuolę. Lietuvis kunigo arti nėra. Velykinės klausyti kartais atvažiuoja iš Amerikos. Yra čion ir keletas „cicilikučių,“ bet gyvena be „sajungų“—kiekvienas „nepri gulmingai“... Žmonės čion mėgsta gerai išsigerti, pasipešti ir „einiki“ patraukti. Norints viešas karčemas čion užginta turėti, bet yra tokių, kurie slaptai pardavinėja visokias pamazgas, paimdami labai brangiai. Skotijoje doram žmogui smagiau gyventi—trumpesnis darbo laikas, oras geresnis ir viskas švariau miestuose. Taipogi darbas lengviau geresnis gauti. Su dvasiškais reikalais Skotijoje žmonės neturi bėdos. Sviėto padauža.

Rėd.-leidėjas—Kun. J. Norbutas.

GALVOSUKIO tilpusio „Išėivių Draugo“ No. 10—gerą išrišimą prisiuntė iki šiol tik p. Kili-maitis, Stoneyburn.

VAKARĄ su ŠOKIAIS ir SKRAJOJANČIA KRASA

su dovanomis rengia

„Blaivybės“ kuopa

Shotts'o Bažnytinė salėje
12 BIRŽELIO, nuo 6 v. iki 6 v.
ryto.

KVIEČIAME ATsilANKYTI.

TEATRAS!

5 DIENĄ BIRŽELIO.

Glasgow'o blaivininkai rengia
VAKARĄ su ŠOKIAIS per naktį.

Vaidins komediją

„NEPASIŠEKĖ MARYTEI.“

Nepraleiskite tos pragos pamatyti juokingą komediją.

Maineriai! Apsergėkite savo kelius devėdami

MacFarlane's
KELENŲ APSAUGOTOJUS,
KAINA 5s. 6d. ir 6s. 6d.

Už prisiuntimą-gaunant.

Gali gauti vien tik pas

D. MACFARLANE'O,
Šorininko, skurinių daiktų dirbėjo
17 Hamilton Road, BELLSHILL,
LANARKSHIRE.

(Padirbdinta labai stipriai, sunkiam darbui)

DAUGIAUSIAI

NAUDINGŲ IR ŽINGEL-
DŽIŲ ŽINIŲ PADUODA
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

LIETUVA

(SU PAVEIKSLAIS)

Kaina visiems metams Ško-
tijoje ir Anglijoje 12 šil. 4 pen.
(\$ 3.00).

Pareikalaukite, kad prisiųstų
Jums vieną numerį už dyką.

LIETUVA,

3252 S. Halsted St.,
CHICAGO, ILL., U.S.A.

LIETUVIŠKAS SKRIPKORIUS.

Vedu orkestrą, grajus atlieku
ikrai artistiška Orkestra susideda
š 5 žmonių gerai išsilavinusių. Už
atlošimą per vakarelius, vestuves ir
t.t. emu pigiau, neg kiti, pav. žydai.
Kreipties ypatingai ar per laišką.

A. RUPEIKA,

111 Norfolk Street, 2 up,
S.S., Glasgow.

Siuvu sulyg pas-
kučiausių madų ir
kiekvieno noro.

Teipogi

pardavinėju:

Auksinius ir sida-
brinius laikrodė-
lius, lenciugėlius,
šliubinius ir kito-
kias žiedus.

Turiu pardavi-
mui maldaknygių
ir giesmynelių
(kantičkų)

Viską atlieku pi-
giai, greitai ir
gerai.

MANO ADRESAS—

L. SERAFINAS,

67 OSWALD STREET,

(3 Up Back)

GLASGOW.

**Bellshill
Theatre**

DAILIAUSI ir AIŠKIAUSI
PAVEIKSLAI.

Vaidinimai du kartu kas vakarą
ant 7 ir 9.

PIGIOS KAINOS:

3d 6d ir 9d

Printed by J. A. WALKER, Bellshill,

and

Published by Rev. J. NORBUT Mossend

Saturday, 30th May 1914